

POLITYKA OCHRONY DZIECI
PRZED KRZYWDZENIEM
w Zespole Szkół Ogólnokształcących nr 1
w Pruszczu Gdańskim

Preambuła

Naczelną zasadą wszystkich działań podejmowanych przez pracowników szkoły, a także praktykantów, stażystów i wolontariuszy, jest działanie dla dobra dziecka i w jego najlepszym interesie. Pracownik szkoły traktuje dziecko z szacunkiem i uwzględnia jego potrzeby. Niedopuszczalne jest stosowanie wobec dziecka przemocy w jakiegokolwiek formie. Pracownik szkoły realizując te cele działa w ramach obowiązującego prawa, wewnętrznych przepisów szkolnych oraz swoich kompetencji.

§ 1

Objaśnienie terminów

1. **Krzywdzenie dziecka** – popełnienie czynu zabronionego lub karalnego wpływającego na szkodę dziecka przez jakąkolwiek osobę lub zagrożenie dobra dziecka, w tym jego zaniedbywanie. Krzywdzeniem dziecka jest:
 - a. Przemoc fizyczna – wszelkiego rodzaju działania wobec dziecka, które powodują urazy na jego ciele np. bicie, szarpanie, popychanie, uszkodzenie ciała, zadawanie bólu.
 - b. Przemoc emocjonalna – wszelkiego rodzaju działania wobec dziecka naruszające jego godność osobistą poprzez np. poniżenie, upokorzenie, wyzywanie, ośmieszenie, zastraszenie, manipulowanie, brak odpowiedniego wsparcia, uwagi i miłości, nieposzanowanie potrzeb, nadmierne wymagania w stosunku do wieku i możliwości dziecka.
 - c. Przemoc seksualna – każde zachowanie dorosłego, które prowadzi do seksualnego zaspokojenia kosztem dziecka. Wykorzystywanie seksualne odnosi się do zachowań z kontaktem fizycznym (np. dotykanie dziecka, współżycie z nim) oraz do zachowań bez kontaktu fizycznego (np. pokazywanie dziecku materiałów pornograficznych, podglądanie, ekshibicjonizm). Przemoc ta może być jednorazowa lub powtarzać się.

- d. Zaniedbanie – niezaspokajanie podstawowych potrzeb dziecka, zarówno fizycznych (np. właściwe odżywianie, warunki mieszkaniowe, ubranie, ochrona zdrowia, edukacja), jak i psychicznych (np. poczucie bezpieczeństwa, doświadczenie miłości i troski).
2. Pracownik szkoły – wszystkie osoby zatrudnione w szkole na podstawie umowy o pracę, mianowania, powołania lub umowy cywilno – prawnej oraz praktykanci, stażyści i wolontariusze.
3. Dziecko – przez to pojęcie rozumiemy wszystkich uczniów naszej szkoły, w tym także uczniów pełnoletnich.

§ 2

Zasady bezpiecznych relacji pracownik szkoły - dziecko

1. Zasady bezpiecznych relacji z dzieckiem opierają się na wzajemnym szacunku. Określają, jakie zachowania i praktyki są niedozwolone w pracy z dziećmi, a ich przestrzeganie przez wszystkich pracowników szkoły służy zmniejszeniu ryzyka krzywdzenia dzieci.
2. Zasady bezpiecznych relacji z dzieckiem obowiązują na terenie szkoły, a także poza nią (np. wycieczki, imprezy sportowe, imprezy kulturalne, kontakty online).
3. Zasady bezpiecznych relacji są dostosowane do realiów funkcjonowania naszej szkoły i dotyczą następujących obszarów:
 - a. kontakt fizyczny z dzieckiem - niedozwolone jest stosowanie przemocy fizycznej i naruszanie granic (np. bicie, popychanie, szarpanie, kopanie, wykręcanie rąk, uderzenie przedmiotami)
 - b. komunikacja werbalna i dyscyplinowanie dziecka – niedozwolone jest:
 - stosowanie przemocy psychicznej (np. wyzywanie, obrażanie, ośmieszanie, upokarzanie, krzyczenie, naruszanie godności osobistej, grożenie, negatywne ocenianie),
 - zwracanie się do ucznia w sposób arogancki, złośliwy, ironiczny, wulgarny,
 - wzbudzanie w dziecku poczucia zagrożenia i niszczenie jego poczucia własnej wartości
 - wzbudzanie poczucia winy
 - erotyzowanie relacji (np. flirt, dwuznaczny żart, wyzywające spojrzenie, inne czynności o charakterze seksualnym)
 - c. równe traktowanie polegające na obdarzaniu taką samą troską i uwagą wszystkich dzieci oznacza, że niedozwolone jest:
 - skupianie uwagi wyłącznie na wybranych dzieciach z jednoczesnym ignorowaniem potrzeb innych
 - nieuzasadnione dawanie przywilejów tylko wybranym i pozbawianie ich pozostałych dzieci
 - nierówne, niesprawiedliwe lub nieadekwatnie do możliwości i wieku przydzielanie zadań

4. Ingerencje wychowawcze prowadzone w bezpośrednim kontakcie fizycznym są dopuszczalne w sytuacjach zagrożenia zdrowia i życia, np. konfliktach między uczniami (np. rozdzielanie, przytrzymanie, obezwładnienie), działaniach z zakresu pomocy przedmedycznej oraz w sytuacjach zagrożenia lub paniki spowodowanej czynnikami zewnętrznymi (np. pożar, intensywne zjawiska atmosferyczne, niebezpieczne zachowania osób trzecich).
5. Dyscyplinowanie ucznia może odbywać się wyłącznie na zasadach określonych prawem. Celem dyscyplinowania powinno być udzielanie uczniowi informacji, że jego postawa w danej sytuacji nie jest właściwa, sprzeczna z oczekiwaniami lub sprzeczna z prawem. Ma pobudzać ucznia do uczenia się, a nie powodować krzywdę dziecka. Wiąże się ze stawianiem granic, kształtowaniem trwałego systemu wartości, adekwatnego poziomu samooceny oraz umiejętności podejmowania trafnych decyzji. Niedopuszczalne są wszelkie formy dyscyplinowania mające na celu upokorzenie lub poniżenie, oparte na wykorzystywaniu przewagi fizycznej lub psychicznej.

§ 3

Rozpoznawanie i reagowanie na podejrzenie krzywdzenia dziecka

1. Pracownicy szkoły posiadają wiedzę i w ramach wykonywanych obowiązków zwracają uwagę na niepokojące sygnały dotyczące dziecka.
2. Pracownicy szkoły, którzy podejrzewają krzywdzenie dziecka, postępują zgodnie z przyjętymi w szkole procedurami.
3. W przypadku zidentyfikowania czynników ryzyka, pedagog lub psycholog podejmuje rozmowę z rodzicami/opiekunami prawnymi, przekazując informacje na temat dostępnej oferty wsparcia i motywując ich do szukania pomocy.

§ 4

Procedury interwencji w przypadku krzywdzenia dziecka

1. Każdy pracownik szkoły ma obowiązek interweniować w przypadku sytuacji rozpoznania krzywdzenia dziecka.
2. Pracownicy niepedagogiczni (pracownicy administracji i obsługi szkoły) oraz praktykanci, stażyści i wolontariusze niezwłocznie przekazują pozyskaną informację do wychowawcy ucznia lub dyrektora szkoły.
3. Pracownicy pedagogiczni (nauczyciele) postępują zgodnie z obowiązującymi procedurami zawartymi w niniejszym dokumencie.
4. Wszyscy pracownicy szkoły, którzy podjęli informację o krzywdzeniu dziecka lub informacje z tym związane, są zobowiązani do zachowania ich w tajemnicy, wyłączając informacje przekazywane uprawnionym instytucjom w ramach działań interwencyjnych.

§ 5

Procedury postępowania w sytuacji podejrzenia krzywdzenia uczniów przez pracownika szkoły

1. Pracownik szkoły, który zauważył lub otrzymał informację, że jakiegokolwiek dziecko jest krzywdzone przez pracownika, zobowiązany jest niezwłocznie powiadomić o tym dyrektora szkoły lub jego zastępców.
2. Dyrektor rozpoznaje sytuację i prowadzi rozmowy wyjaśniające z uczniem, ewentualnymi świadkami zdarzenia oraz z pracownikiem podejrzanym o krzywdzenie dziecka.
3. Dyrektor informuje rodziców/opiekunów prawnych o zdarzeniu i wspólnie z nimi ustala plan pomocy dziecku.
4. Jeżeli krzywdzenie miało wyłącznie formę negatywnego zachowania (np. ośmieszanie, dyskryminowanie, nierówne traktowanie), dyrektor podejmuje działania eliminujące negatywne zachowania lub wszczyna postępowanie zmierzające do ukarania pracownika karą porządkową lub dyscyplinarną zgodnie z Kodeksem Pracy (gdy sprawcą jest pracownik administracji lub obsługi) lub wynikające z Karty Nauczyciela (gdy sprawcą jest nauczyciel).
5. W przypadku podejrzenia przestępstwa popełnionego na szkodę dziecka dyrektor szkoły składa zawiadomienie na policję lub do prokuratury (zgodnie z art. 304 k.p.k.).

§ 6

Procedury postępowania w sytuacji podejrzenia krzywdzenia dziecka przez osobę ze środowiska rodzinnego dziecka

1. Pracownik szkoły, który otrzymał informację, że jakiegokolwiek dziecko jest krzywdzone przez osobę z jego środowiska rodzinnego, zobowiązany jest sporządzić notatkę służbową (m. in. data i godz. zgłoszenia, szczegółowe informacje dot. przemocy, jej okoliczności i częstotliwość, informacje o sprawcy) i niezwłocznie powiadomić o tym dyrektora szkoły lub jego zastępców.
2. Jeżeli stan ucznia wskazuje na zagrożenie jego zdrowia lub życia, dyrektor zapewnia pomoc medyczną.
3. W przypadku uzasadnionego podejrzenia stosowania przemocy w rodzinie, dyrektor podejmuje decyzję o wdrożeniu procedury „Niebieskiej Karty” i wyznacza pracownika, który ją przeprowadza.
4. Dyrektor w ciągu 7 dni po wdrożeniu procedury zawiadamia przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego i przekazuje mu sporządzoną dokumentację.

5. Jeśli podejrzewane jest popełnienie przestępstwa wobec osoby nieletniej, dyrektor zawiadamia policję lub prokuraturę oraz sąd rodzinny.
6. Pracownik szkoły, który zauważył zagrożenie dobra dziecka (np. zaniedbanie fizyczne, psychiczne, niezaspokajanie podstawowych potrzeb, rodzic/opiekun prawny nadużywający substancji zmieniających świadomość, dziecko jest świadkiem przemocy w rodzinie), zobowiązany jest niezwłocznie powiadomić o tym dyrektora szkoły lub jego zastępców.
7. Dyrektor rozpoznaje sytuację sam lub poprzez wyznaczonego pracownika.
8. Przeprowadza się rozmowę z uczniem i udziela mu wsparcia.
9. Przeprowadza się także rozmowę z rodzicem/opiekunem prawnym, podczas której:
 - przedstawia się formy i okoliczności krzywdzenia
 - informuje o zachowaniach dziecka wskazujących na doświadczanie krzywdzenia
 - omawia rolę rodziców w podejmowaniu interwencji
 - informuje o ustawowym obowiązku podjęcia interwencji prawnej
 - informuje o placówkach świadczących pomoc
 - ustala się plan pomocy dziecku
 - ustala się kontrakt zawierający działania eliminujące nieodpowiednie zachowania oraz konsekwencje, gdy zaplanowane działania nie przyniosą efektu
10. Wdraża się zaplanowane działania i monitoruje sytuację.
11. Jeżeli zaplanowane działania nie przynoszą efektu lub brak jest współpracy z rodzicami/opiekunami prawnymi, dyrektor składa wniosek do Sądu Rodzinnego o wgląd w sytuację rodzinną dziecka.

§ 7

Procedury postępowania w sytuacji podejrzenia krzywdzenia dziecka przez rówieśników

1. Pracownik szkoły, który zauważył lub otrzymał informację, że jakiegokolwiek dziecko jest krzywdzone przez rówieśnika, zobowiązany jest niezwłocznie powiadomić o tym wychowawcę ucznia lub pedagoga/psychologa szkolnego.
2. Wychowawca wraz z pedagogiem/psychologiem szkolnym rozpoznaje sytuację i prowadzi rozmowy wyjaśniające z uczniem, ewentualnymi świadkami zdarzenia oraz ze sprawcą przemocy.
3. Wychowawca informuje rodziców/opiekunów prawnych ucznia poszkodowanego o zdarzeniu i wspólnie z nimi ustala plan pomocy i wsparcia dla dziecka.
4. Wychowawca informuje rodziców/opiekunów prawnych ucznia – sprawcy przemocy o zdarzeniu. Z uczniem - sprawcą przemocy, w obecności jego rodziców/opiekunów prawnych, przeprowadza się rozmowę omawiającą jego zachowanie i powiadamia o konsekwencjach. Wspólnie z rodzicami/opiekunami prawnymi ucznia ustala się

także plan działań pomocowych, mających na celu wyeliminowanie jego zachowań niepożądanych.

5. Wdraża się zaplanowane działania i monitoruje sytuację.
6. Jeżeli zaplanowane działania nie przynoszą efektu lub brak jest współpracy z rodzicami/opiekunami prawnymi, dyrektor składa wniosek do Sądu Rodzinnego o wgląd w sytuację rodzinną dziecka.
7. Jeżeli sprawca przemocy w chwili jej popełnienia ukończył 13 lat i dopuścił się czynu zabronionego/karalnego, dyrektor szkoły składa zawiadomienie na policję lub do prokuratury oraz do sądu rodzinnego.

§ 8

Zasady ochrony danych osobowych dziecka

1. Dane osobowe dziecka podlegają ochronie na zasadach określonych w *Ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych*.
2. Pracownik szkoły ma obowiązek zachowania w tajemnicy danych osobowych, które przetwarza oraz zachowania w tajemnicy sposobów zabezpieczenia danych osobowych przed nieuprawnionym dostępem.
3. Dane osobowe dziecka są udostępniane wyłącznie osobom i podmiotom uprawnionym na podstawie odrębnych przepisów.
4. Pracownik szkoły może wykorzystać informacje o dziecku w celach szkoleniowych lub edukacyjnych wyłącznie z zachowaniem anonimowości dziecka oraz w sposób uniemożliwiający jego identyfikację.
5. Pracownik szkoły nie udostępnia przedstawicielom mediów żadnych informacji o dziecku ani jego rodzicach/opiekunach prawnych oraz nie wypowiada się w mediach w sprawie dziecka lub jego rodziców/opiekunów prawnych.

§ 9

Zasady ochrony wizerunku dziecka

1. Szkoła, uznając prawo dziecka do prywatności i ochrony dóbr osobistych, zapewnia mu ochronę jego wizerunku.
2. Umieszczanie i publikowanie zdjęć zawierających wizerunek dziecka zarejestrowanych podczas zajęć i uroczystości zorganizowanych przez Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 1 w Pruszczu Gdańskim oraz związanych z uczestniczeniem w programach, projektach, zawodach, konkursach i innych uroczystościach na stronie www szkoły i profilu społecznościowym facebook zarządzanym przez ZSO nr 1 w celu informacji i promocji szkoły, w sposób zgodny z przepisami prawa, wymaga pisemnej zgody rodziców/opiekunów prawnych.
3. Przed utrwaleniem wizerunku dziecka należy je poinformować o tym, gdzie będzie umieszczony zarejestrowany wizerunek i w jakim kontekście będzie wykorzystywany

(np. że będzie umieszczony na stronie www szkoły w celach promocyjnych) oraz uzyskać jego zgodę.

4. Jeżeli wizerunek dziecka stanowi jedynie szczegół całości, takiej jak zgromadzenie, krajobraz, publiczna impreza, zgoda opiekunów prawnych na utrwalanie wizerunku dziecka nie jest wymagana.
5. Pracownikowi szkoły nie wolno umożliwiać przedstawicielom mediów utrwalania wizerunku dziecka (filmowanie, fotografowanie, nagrywanie głosu dziecka) na terenie szkoły bez pisemnej zgody rodzica/opiekuna prawnego dziecka.
6. W celu uzyskania zgody rodzica/opiekuna prawnego dziecka na utrwalenie wizerunku dziecka pracownik szkoły może skontaktować się z rodzicem/opiekunem prawnym dziecka i ustalić procedurę uzyskania zgody. Niedopuszczalne jest podanie przedstawicielowi mediów danych kontaktowych do rodzica/opiekuna prawnego bez jego wiedzy i zgody.

§ 10

Zasady dostępu dzieci do Internetu

1. Szkoła, zapewniając uczniom dostęp do Internetu, podejmuje działania zabezpieczające uczniów przed dostępem do treści, które mogą stanowić zagrożenie dla ich prawidłowego rozwoju. Dyrektor szkoły wyznacza osoby odpowiedzialne za bezpieczeństwo sieci komputerowej w szkole, których zadaniem jest m. in. instalowanie i aktualizowanie oprogramowania zabezpieczającego oraz regularne monitorowanie sieci pod kątem niebezpiecznych treści.
2. Na terenie szkoły uczniowie mają dostęp do Internetu:
 - a. pod nadzorem nauczyciela – na zajęciach komputerowych
 - b. bez nadzoru nauczyciela – na komputerach znajdujących się w czytelnicy
 - c. bez nadzoru nauczyciela – na prywatnych urządzeniach (np. telefony, tablety itp.)
3. W przypadku dostępu realizowanego pod nadzorem nauczyciela, uczniowie są przez niego informowani o zasadach bezpiecznego korzystania z Internetu. Nauczyciel czuwa także nad bezpieczeństwem korzystania z Internetu przez uczniów podczas lekcji.
4. Szkoła zapewnia uczniom stały dostęp do materiałów edukacyjnych dotyczących bezpiecznego korzystania z Internetu.
5. Pracownicy szkoły zobowiązani są do przekazania informacji o niewłaściwym korzystaniu przez uczniów z Internetu do wychowawcy ucznia lub dyrektora. Z uczniem przeprowadza się rozmowę i informuje rodziców/opiekunów prawnych.
6. Jeżeli w wyniku przeprowadzonej rozmowy uzyska się informację, że uczeń jest krzywdzony, podejmuje się działania opisane w § 4.

§ 11

Monitoring stosowania *Polityki Ochrony Dzieci przed Krzywdzeniem*

1. Dyrektor szkoły odpowiada za *Politykę Ochrony Dzieci przed Krzywdzeniem*, monitoruje realizację *Polityki Ochrony Dzieci przed Krzywdzeniem*, reaguje na sygnały naruszenia *Polityki Ochrony Dzieci przed Krzywdzeniem* oraz proponuje zmiany w niniejszym dokumencie.
2. Co najmniej raz w roku przeprowadza się monitoring stosowania *Polityki Ochrony Dzieci przed Krzywdzeniem* w formie ankiety dla pracowników oraz konsultuje się z Radą Rodziców.
3. Dyrektor wprowadza do *Polityki Ochrony Dzieci przed Krzywdzeniem* niezbędne zmiany i ogłasza nowe brzmienie dokumentu.

Zatwierdzono do realizacji uchwałą Rady Pedagogicznej nr 20/2015/2016 z dnia 27.04.2016r.